

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ : กรณีศึกษาจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ รวมถึงการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือ

๓.๓.๒ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

๑. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
๓. กำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
๔. สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
๕. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
๖. ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try out)
๗. ดำเนินการส่งข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล
๘. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
๙. สรุปและรายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

### ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๘๖๕ คน (พฤษภาคม ๒๕๕๒)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจากประชากร จำนวน ๓๐๐ คน (ภาคผนวก ง) ซึ่งคำนวณได้จากสูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน<sup>๐</sup> (Taro Yamane) มีระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % และมีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ ๐.๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดเท่ากับ ๘๖๕ คน

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การศึกษาในครั้งนี้

กำหนดให้เท่ากับ ๐.๐๕)

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

#### ๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย
๒. กำหนดกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ใน ๒ ข้อ ซึ่งมีทั้งหมด ๓ ตอน
๔. เสนอร่าง แบบสอบถาม การวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ
๕. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content

---

<sup>๐</sup> สุวรีย์ ศิริโกการภิรมย์ , การวิจัยทางการศึกษา , (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๙ - ๑๓๐.

Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)<sup>๐</sup> และผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า .๐๕ มาใช้ในแบบสอบถาม

๖. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามนำเครื่องมือที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)<sup>๐</sup> ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ ๘๘.๙ (ภาคผนวก จ)

๗. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

### ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าของน้ำหนักคะแนนดังนี้

|           |                                 |
|-----------|---------------------------------|
| ๕ หมายถึง | เห็นด้วยมากที่สุด               |
| ๔ หมายถึง | เห็นด้วยมาก                     |
| ๓ หมายถึง | เห็นด้วยปานกลาง                 |
| ๒ หมายถึง | เห็นด้วยน้อย                    |
| ๑ หมายถึง | เห็นด้วยน้อยที่สุด <sup>๐</sup> |

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถาม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ คือ

<sup>๐</sup> Cronbach, Lee J, **Essentials of psychological testing**, 4<sup>th</sup> ed., (New York : Harper & Row, 1971), p. 123.

<sup>๐</sup> ประยูร อาษานาม , คู่มือวิจัยทางการศึกษา , พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

<sup>๐</sup> สุรีย ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, หน้า ๑๔๐.

เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา โดยมีลักษณะของใช้คำถามเป็นแบบปลายเปิด ให้เลือกตอบโดยเสรี

### ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์

๒) นำแบบสอบถามจำนวน ๓๐๐ ชุด พร้อมหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามไปติดต่อกับผู้บังคับการจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ตอบและเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บคืนภายใน ๒ สัปดาห์

๓) ได้รับ แบบสอบถาม กลับคืนมา ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๓๐๐ ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาร้อยละ ๑๐๐

### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ หาความถี่และร้อยละ

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ดังนี้<sup>๐</sup>

|      |        |                |                                 |
|------|--------|----------------|---------------------------------|
| ๔.๕๐ | – ๕.๐๐ | หมายความว่า มี | ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด |
| ๓.๕๐ | – ๔.๔๙ | หมายความว่า มี | ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก       |
| ๒.๕๐ | – ๓.๔๙ | หมายความว่า มี | ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง   |

<sup>๐</sup> ประกอบ กระณสูตร , สถิติเพื่อการ วิจัย ทางพฤติกรรมศาสตร์ , พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด้านสหวิชาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

|      |        |                |                                  |
|------|--------|----------------|----------------------------------|
| ๑.๕๐ | – ๒.๔๙ | หมายความว่า มี | ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย       |
| ๑.๐๐ | – ๑.๔๙ | หมายความว่า มี | ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด |

๓) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของทหารกองประจำการที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ตามหลักพรหมวิหาร ๔ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

๔) แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของทหารกองประจำการ จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยทำการสรุปเนื้อหาสาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง